

Türkiye’de Halka Açık Özel Sermayeli Ve Kamu Sermayeli Ticaret Bankaları’nın Performansları’nın Topsis (TOPSIS) Yöntemi İle Analizi

The Performance Analysis Of Publicly Traded Private And State Banks Operating In Turkey By Topsis

Gökmen ÖZKAN

Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Bucak Hikmet Tolunay MYO (gokmenozkan@outlook.com)

ÖZET

Anahtar kelimeler:

*Çok Kriterli Karar Verme
TOPSİS
Mevduat Bankaları*

Ülke ekonomisinin sağlıklı ilerleyebilmesinde ticari bankaların önemi tartışma götürmez bir gerçektir. Finansal sistemin önemli dinamiklerinden olan bankaların performanslarının ölçümü gerek bankaların gerekse finansal piyasaların gelişimi için özellikle ulusal düzeyde büyük önem arz etmektedir. Çok kriterli karar verme çalışmaları, seçilen bankalar arasında hangi bankanın diğer bankalara göre daha iyi olduğunu tespit etmenin yanı sıra, performansı düşük bankaların daha etkin ve verimli çalışabilmeleri için değerlendirmelerde bulunmakta ve öneriler sunmaktadır. Bu çalışmada Türkiye’de faaliyet gösteren halka açık özel sermayeli ve kamu sermayeli ticaret bankalarının (Akbank, Garanti Bankası, Türkiye Halk Bankası (Halkbank), Vakıfbank, Şekerbank, Türkiye İş Bankası, Yapı Kredi Bankası) performansları çok kriterli karar verme tekniklerinden TOPSİS (Technique For Order Preference By Similarity To An Ideal Solution) yöntemi ile saptanmaya çalışılmıştır. Aynı zamanda seçilen bu bankalara ait veriler bankaların kendi internet sitelerinden ve Kamuyu Aydınlatma Platformu adlı internet sitesinden elde edilmiştir. Çalışma sonuçlarına göre performans skorlarında herhangi bir bankanın net bir üstünlüğü görülmemek ile birlikte performans skorlarının ortalamasını aldığımızda Garanti Bankası’nın performans skorunun diğer bankalara göre daha iyi olduğu tespit edilmiştir. Finansal performansı en düşük banka ise Akbank olarak tespit edilmiştir.

ABSTRACT

Keywords:

*Multi-Criteria Decision Analysis
TOPSİS
Deposit Banks*

The importance of commercial banks is incontrovertible reality to lead buoyant economic growth in a country. Evaluating the financial performance of banks which is one of the significant dynamics of the financial sistem is particularly important for both developmants of banks and financial markets in the national paint of view. Multi-criteria decision analysis is used for determining which banks are better than others. Additionally, it could be used to make assessments of low-performing banks and help them menage financial affairs more efficiently and effectively. In this study we tried to measure the performance of publiclucy traded private and state-owned banks operating in Turkey (Akbank, Garanti Bankası, Türkiye Halk Bankası, Vakıf Bank, Şekerbank, Türkiye İş Bankası, Yapı Kredi Bankası) using one of the multi-criteria decion analyse technics TOPSİS. Besides data of these banks where collected from their offical websites and an informative website called public disclosure platform (KAP) According to the results of the study, it does not seem as if any banks have an significant superiorty in the performance scores. Nevertheless calculating the average performance score we have determined that the score of Garanti Banks is superior to other banks. It has been determined that Akbank has the lowest financial performance.

1. GİRİŞ

Genel olarak halkın tüketimden artan tasarruflarını mevduat olarak toplayan ve bu topladıkları mevduatları müşterilerine belli bir faiz karşılığı kredi olarak veren bankalara mevduat bankaları diğer bir adıyla ticari bankalar denir.

Tanzimat fermanı (3 Kasım 1839) ile birlikte Osmanlı İmparatorluğu döneminde 1856 yılında İngilizler tarafından kurulan Osmanlı Bankası (Ottoman Bank) Türkiye'nin ilk bankasıdır. Osmanlı Bankası'nın hisseleri 2001 yılında tamamen Garanti bankasına geçmiştir. Osmanlı Bankasını takiben 1916 yılında kurulan Ziraat Bankası bugün hala varlığını koruyan en köklü Türk bankası unvanını elinde bulundurmaktadır.

Cumhuriyet'in kurulmasıyla birlikte ekonomide de önemli sıçramaların yapılması hedeflenmiştir. Bu doğrultuda İzmir de İzmir iktisat Kongresi düzenlenmiş ve milli anlamda bankacılığı geliştirmek hedeflenmiş ve 1924 yılında bugün hala varlığını koruyan İş Bankası kurulmuştur. İş Bankası'nın ardından bankacılık alanında çalışmalara hız kesmeden devam edilmiş ve Sümerbank, Etibank ve Halk Bankası kurulmuştur. 1980'li yıllardan sonra bankacılık sektöründe önemli oranda rekabet artmış ve bu artan rekabet bankacılık sektörünün gelişmesini sağlamıştır. Özellikle bu dönemde yurt dışında şube açmaları hız kazanmıştır.

Bir ekonomide faaliyette bulunan işletmeler, bankalar ve bunların dışındaki diğer kurum ve kuruluşlar rekabet ortamının yarattığı olumsuz etkiler ile karşı karşıyadırlar. Yüksek rekabetin getirdiği olumsuz etkilerden korunmak için etkin ve verimli çalışmak zorundadırlar(Albayrak ve Erkut, 2005: 48).

Rekabet diğer sektörlerde olduğu gibi bankacılık sektöründe de mevcuttur. Bu mevcut rekabet ortamı bankaları, kaynaklarını etkin bir şekilde kullanmaya zorlamaktadır. Bankacılık sektörünün kaynak dağılımını belirleyen ve finansal aracılık görevini üstlenen bir sektör olmasından dolayı, etkin ve verimli çalışması gerek ülke ekonomisi gerekse de finansal piyasaların gelişimi açısından büyük önem arz etmektedir. Bankacılık sektörü bu durumundan dolayı, ülkenin ekonomik gelişmesinde büyük rol oynamaktadır(Ertuğrul ve Karakaşoğlu, 2008: 20).

Diğer taraftan baktığımızda ise günümüzde performans değerlendirme amacıyla yapılan çalışmalar fiziki üretim yapan işletmelerin dışında hizmet üretimi yapan işletmelerde de büyük önem arz eder duruma gelmiştir. Özellikle finansal hizmetler sunulması noktasında banka müşterileri, finansal hesaplarının yönetim sürecine özen göstermektedirler. Bu ve benzeri durumlar, işletmeleri performanslarının önceki yıllara göre hangi düzeyde artış ve azalış gösterdiğini belirlemeye ve düzeltici önlemler almaya itmektedir (Demireli; 2010: 102).

Bankalara parasını yatıran tasarruf sahipleri, bankalara kısa veya uzun vadeli kredi veren yurt içi veya yurt dışı mali kuruluşlar, bankanın ortakları, banka hissesine yatırım yapmayı düşünen kişi veya kuruluşlar bankanın mali performansları hakkında bilgi sahibi olmak isterler. Bu sebepten dolayı bankalar bir takım finansal ölçüm sistemlerini kullanmak zorundadırlar. Biz bu çalışmada seçtiğimiz on rasyo çerçevesinde 2007-2015 yılları arasında Türkiye'de faaliyet gösteren dört bankanın performans ölçümünü gerçekleştirdik.

Bu çalışma dört bölümden oluşmaktadır. Giriş bölümünün ardından çalışmanın ikinci bölümünde çalışmanın veri seti ve çalışmada kullanılacak olan yöntem hakkında bilgi verilmiştir. Çalışmanın üçüncü bölümü veri analizine ilişkin bulgulara ayrılmış ve elde edilen bulgular yorumlanmıştır. Çalışmanın dördüncü bölümünde ise sonuç kısmı yer almaktadır.

2. VERİLER VE YÖNTEM

Bu çalışmanın amacı 2007-2015 yılları arasındaki dönemde Türkiye de faaliyette ve halka açılmış ticaret bankalarının performanslarının TOPSİS yöntemi ile ölçülmesidir.

Çalışmada, daha önce bankacılık ve TOPSİS konularında hazırlanmış ulusal ve uluslararası kitaplar, makaleler, doktora ve yüksek lisans tezleri, TBB'nin yayınladığı yıllık raporlar, BDDK'nın interaktif raporları, Bankaların internet sitelerinde yayınlanan finansal tablolar vb. kaynaklar taranmış ve gerekli veriler elde edilmiştir.

Bankaların finansal performanslarını ölçmek için, görece olarak daha önemli ve etkili olduğuna kanaat getirdiğimiz aşağıdaki 10 adet finansal oran seçildi. TOPSİS yönteminin uygulanabilmesi için gerekli olan ağırlıklandırma ölçütü ise her

orana 0,1 ağırlığı olarak karar kılınmıştır. Oranların hepsine 0,1 ağırlık vermemizin sebebi, seçili oranların ölçüm için önem derecelerinin kısmen eşit olduğunu düşünmüş olmamızdan kaynaklanmaktadır. Uygulamaya ait söz konusu oranlar aşağıda tablo 1 de belirtilmiştir.

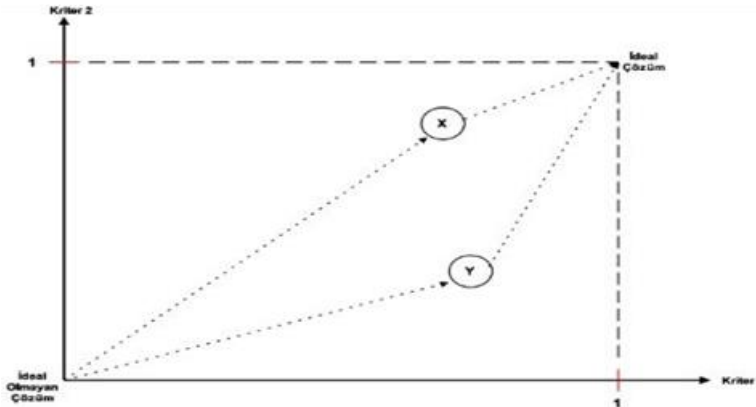
Tablo 1. Finansal Oranların Ağırlık Değerleri

Aktif Büyüme	0,1
Aktif Karlılık	0,1
Özsermaye Büy.	0,1
Özsermaye Karlılığı	0,1
Özsermaye/ Aktif	0,1
Dönen V./Aktif	0,1
Duran V./Aktif	0,1
Toplam Kredi / Aktif	0,1
Faiz Gelir Büy.	0,1
Net Kar Büy.	0,1

Çok kriterli karar verme tekniklerinden birisi olan TOPSIS, alternatif seçeneklerin önceden belirlenen bazı kriterler doğrultusunda ve kriterlerin alabileceği maksimum ve minimum değerler arasında en uygun duruma göre karşılaştırılması ile uygulanmaktadır. TOPSIS yönteminin uygulanmasında izlenen aşamalar aşağıda verilmiştir (Yurdakul ve İç, 2003: 11-13; Eleren ve Karagül, 2008:6-7; Ustasüleyman, 2009: 37-38; Demireli, 2010: 104-106; Dumanoğlu ve Ergül, 2010:101-111; Çonkar, Elitaş ve Atar, 2011:98-99; Bülbül ve Köse, 2011:11-13; Korkmaz, 2012:15; Türkmen ve Çağıl, 2012:64-67).

TOPSIS yöntemi ile karar verirken seçilen bir alternatifin ideal çözüme yakın olması ve ideal olmayan çözüme(negatif ideal) de uzak olması beklenir(Lai ve diğerleri, 1994).

Aşağıda yer alan örnek şekilde (Ishizaka ve Nemery, 2013) X ve Y gibi iki alternatif söz konusu olsun; burada alternatiflerden X'in ideal çözüme yakın olması ve aynı şekilde negatif ideal çözümden uzak olması Y'ye göre X'in tercih edilme sebebidir. Y'nin X'e göre ideal çözümden uzak olması ve aynı şekilde negatif ideal çözüme yakın olması karar alıcı için Y'nin tercih edilmeme sebebidir. (Özdemir vd. 2014:135)

Şekil 1: İdeal Çözüme yakınlık uzaklık

Kaynak: (Ishizaka ve Nemery, 2013: 126; Özdemir vd. 2014: 135)

TOPSIS yöntemine göre etkinlik ve verimlilik skorlarını elde edilebilmek için aşağıdaki adımlar takip edilmiştir (Ustasüleyman, 2009: 37–38)

1.Adım; Amaçların belirlenmesi ve değerlendirme kriterlerinin tanımlanması.

2.Adım; Karar matrisinin oluşturulması. Karar matrisi karar verici tarafından oluşturulan bir matristir. Oluşturulan bu matris $m \times p$ boyutlu bir matris olacaktır. Karar verici satırlarda karar noktalarını gösterirken sütunlarda ise faktörlere yer verir. Bu matris örneği aşağıdaki gibi gösterilebilir;

$$A = \begin{bmatrix} a_{11} & a_{12} & \dots & a_{1n} \\ a_{21} & a_{22} & \dots & a_{2n} \\ \cdot & \cdot & \cdot & \cdot \\ \cdot & \cdot & \cdot & \cdot \\ \cdot & \cdot & \cdot & \cdot \\ a_{m1} & a_{m2} & \dots & a_{mn} \end{bmatrix}$$

3.Adım; Normalleştirilmiş Karar Matrisinin (R) Oluşturulması. Karar matrisi oluşturulduktan sonra aşağıdaki formül kullanılarak normalleştirilmiş karar matrisi (R) elde edilir.

$$r_{ij} = \frac{a_{ij}}{\sqrt{\sum_{k=1}^m a_{kj}^2}} \quad (1)$$

(r_{ij} ; $i : 1,2, \dots, N$; kriter sayısı $j : 1,2, \dots, k$; alternatif sayısı)

4.Adım; Ağırlıklı Normalleştirilmiş Karar Matrisinin (V) Oluşturulması. Öncelikle amaç doğrultusunda belirlenmiş kriterlere ilişkin göreceli ağırlık değerleri (ω_j ; $i : 1,2, \dots, N$) saptanır. Daha sonra R matrisinin her bir sütunundaki elemanlar ilgili (ω_j) değeri ile çarpılarak V matrisi oluşturulur. Ağırlıklı normalleştirilmiş karar matrisi $V_{ij} = (\omega_j \times R_{ij})$ gösterilir.

5.Adım; İdeal ($* A$) ve Negatif İdeal ($- A$) Çözümlerin Oluşturulması. İdeal çözüm ağırlıklı normalleştirilmiş karar matrisinin en iyi performans değerleriyken negatif ideal çözüm en kötü değerlerinden oluşur. İdeal çözümler aşağıda verilen eşitliği kullanarak hesaplanabilmektedir. Her iki formülde de J fayda (maksimizasyon), ' J ise maliyet (minimizasyon) değerini göstermektedir.

$$A^* = \{(\max v_{ij} | j \in J), (\min v_{ij} | j \in J')\} \quad (2)$$

$$A^- = \{(\min v_{ij} | j \in J), (\max v_{ij} | j \in J')\} \quad (3)$$

6.Adım; Ayrım ölçütlerinin hesaplanması. ideal çözümden uzaklığı ideal ayırım ($* S_i$) ve negatif ideal çözümden uzaklığı Negatif İdeal ayırım ($- S_i$), aşağıdaki formüller yardımı ile bulunur.

$$S_i^* = \sqrt{\sum_{j=1}^n (v_{ij} - v_j^*)^2} \quad (4)$$

$$S_i^- = \sqrt{\sum_{j=1}^n (v_{ij} - v_j^-)^2} \quad (5)$$

7.Adım; İdeal Çözüme Göreli Yakınlığın Hesaplanması. Her bir alternatifin ideal çözüme göreli yakınlığının (C_i^*) hesaplanırken ideal ve negatif ideal ayırım ölçüleri kullanılır. İdeal çözüme göreli yakınlık değeri aşağıdaki formülle kullanılarak hesaplanabilir.

$$c_i^* = \frac{S_i^-}{S_i^- + S_i^+} \quad (6)$$

$$0 \leq c_i^* \leq 1 \quad (7)$$

3. ARAŞTIRMA BULGULARI

Çalışmanın bu bölümünde 2007-2015 yıllarına ait matrisler oluşturulmuş olup ardından TOPSİS yöntemi için gerekli işlemler sırası ile uygulanmış ve sonuçlar tablolar halinde sunulmuştur.

Aşağıda, oluşturulan karar matrislerinden 2015 yılına ait matris tablo halinde verilmiştir.

Tablo 2. 2015 Yılına Ait Karar Matrisi

	2015 Ak Bank	Garanti Bank İş Bankası	Şeker Bank	Halk Bankas	Vakıf Bank	Yapı Kredi B.	
Aktif Büyüm	14,3	15,8	16	15,14	20,8	15,65	21,1
Aktif Karlılık	1,36	1,45	1,2	0,45	1,35	1,13	0,92
Özser. Büy.	6,28	16,41	9,29	5,65	17,47	13,51	14,18
Özser. Karlılı	11,58	11,9	10	4,2	12,9	12,25	8,59
Öz S. / Aktif	11,37	12,18	11,62	10,35	10,35	9,17	10,48
Dönen V./Ak	10,85	9,89	11,48	11,39	12,42	11,74	12,25
Duran V./Ak	0,34	1,21	1,58	3,49	1,12	0,76	1,22
T. Kredi / Ak	60,37	62,57	64,53	68,52	67,53	67,66	67,52
Faiz Gelir Bü	8,2	15,5	19,36	8,74	19,26	19,84	29,93
Net Kar Büy.	-5,2	-7,3	-8,86	-54,17	5	10,1	-9,53

Bu aşamada ise tüm yıllara ait oluşturulan karar matrislerinin normalizasyon işlemi yapılmış olup elde edilen veriler tablolar halinde sunulmuştur.

Tablo 3. 2015 Yılı Normalize Edilmiş Karar Matrisi

	2015 Ak Bank	Garanti Bank.	İş Bankası	Şeker Bank	Halk Bankası	Vakıf Bank	Yapı Kredi B.
Aktif Büyüme	0,314904487	0,347936426	0,352340685	0,33340237	0,45804289	0,34463323	0,46464928
Aktif Karlılık	0,440307027	0,469444992	0,3885062	0,14568983	0,43706948	0,36584334	0,29785475
Özser. Büy.	0,188008237	0,491276301	0,278120465	0,16914754	0,52301018	0,40445721	0,42451541
Özser. Karlılığı	0,413675124	0,425106561	0,357232404	0,15003761	0,4608298	0,4376097	0,30686264
Öz S. / Aktif	0,396859727	0,425132055	0,405585754	0,36125753	0,36125753	0,32007069	0,36579507
Dönen V./Aktif	0,357868835	0,326204865	0,378648316	0,37567982	0,40965262	0,38722397	0,40404546
Duran V./Aktif	0,076844057	0,273474437	0,357098851	0,78878164	0,25313336	0,17176907	0,27573456
T. Kredi / Aktif	0,34787572	0,360552986	0,371847278	0,39483923	0,38913446	0,38988357	0,38907684
Faiz Gelir Büy.	0,166720904	0,315143172	0,393623988	0,17770009	0,39159081	0,40338326	0,6085313
Net Kar Büy.	-0,090369216	-0,126864476	-0,153975241	-0,9414039	0,08689348	0,17552482	-0,165619

Tablo 4. 2014 Yılı Normalize Edilmiş Karar Matrisi

	2014 Ak Bank	Garanti Bank.	İş Bankası	Şeker Bank	Halk Bankası	Vakıf Bank	Yapı Kredi B.
Aktif Büyüme	0,30302	0,296610948	0,332245279	0,33711616	0,28353648	0,42991924	0,57527655
Aktif Karlılık	0,426459049	0,463313535	0,397501953	0,29483589	0,39223703	0,31326313	0,32642545
Özser. Büy.	0,364784285	0,368085501	0,501578392	0,33754926	0,34869086	0,35240473	0,3466276
Özser. Karlılığı	0,398640423	0,43791823	0,374897869	0,29516978	0,42150362	0,37519099	0,32125728
Öz S. / Aktif	0,407526025	0,404191115	0,411194427	0,37651136	0,35483444	0,31148061	0,36984154
Dönen V./Aktif	0,304491158	0,457195769	0,316732008	0,33264511	0,39935775	0,42322741	0,38558679
Duran V./Aktif	0,091507394	0,135082344	0,174299799	0,94339766	0,16558481	0,09804364	0,12636735
T. Kredi / Aktif	0,355890664	0,354207555	0,38049889	0,40081228	0,38003458	0,38363296	0,38839209
Faiz Gelir Büy.	0,358106301	0,281708249	0,298549503	0,50921828	0,37372274	0,35749389	0,42011274
Net Kar Büy.	0,150256651	0,45158215	0,140713323	0,13279439	-0,4022411	0,2148264	-0,7267143

Tablo 5. 2013 Yılı Normalize Edilmiş Karar Matrisi

	2013 Ak Bank	Garanti Bank.	İş Bankası	Şeker Bank	Halk Bankas	Vakıf Bank	Yapı Kredi B.
Aktif Büyüme	0,273132805	0,349774877	0,305041556	0,44244766	0,44641717	0,45130272	0,33359149
Aktif Karlılık	0,366077926	0,355497639	0,34703341	0,26662323	0,46976474	0,27931957	0,49938954
Özser. Büy.	-0,119842379	0,277650092	0,173359777	0,57817087	0,6765148	0,26804441	0,12121462
Özser. Karlılığı	0,337090664	0,339569271	0,338825689	0,26868109	0,51530257	0,32023613	0,46473897
Öz S. / Aktif	0,401420582	0,396580024	0,387244662	0,37963807	0,34955746	0,32189712	0,40211209
Dönen V./Aktif	0,304879246	0,351594614	0,336227717	0,377411	0,43857125	0,43058047	0,38755315
Duran V./Aktif	0,135064726	0,202597089	0,255448503	0,87792072	0,22315042	0,14387329	0,18497995
T. Kredi / Aktif	0,356648348	0,356825962	0,380507791	0,42692418	0,35895733	0,37908688	0,3819287
Faiz Gelir Büy.	0,107407725	0,051408826	0,047736767	-0,8252953	0,21848751	0,48654782	-0,1340302
Net Kar Büy.	-0,00388369	-0,033370969	-0,063865131	-0,1800882	0,08644807	0,12355889	0,96934036

Tablo 6. 2012 Yılı Normalize Edilmiş Karar Matrisi

	2012 Ak Bank	Garanti Bank.	İş Bankası	Şeker Bank	Halk Bankas	Vakıf Bank	Yapı Kredi B.
Aktif Büyüme	0,478036685	0,264494549	0,243884584	0,02347246	0,53900783	0,49406666	0,32689694
Aktif Karlılık	0,395825591	0,390004626	0,380303019	0,32209337	0,5044836	0,29298855	0,32015305
Özser. Büy.	0,327478171	0,278943347	0,353064463	0,32708251	0,562239	0,3715288	0,35939509
Özser. Karlılığı	0,341439977	0,361538117	0,372043962	0,33390318	0,56548855	0,31426181	0,29028108
Öz S. / Aktif	0,414621293	0,391914437	0,381888033	0,37068205	0,33558964	0,33617943	0,40695404
Dönen V./Aktif	0,388542204	0,36564402	0,330388085	0,37182289	0,41907312	0,42852316	0,32966116
Duran V./Aktif	0,144135097	0,197832487	0,293922552	0,78850377	0,29392255	0,30522727	0,22892045
T. Kredi / Aktif	0,344246135	0,350856836	0,373810659	0,42051404	0,37246403	0,39878442	0,37956442
Faiz Gelir Büy.	0,556038181	0,482485709	0,197065112	0,01896636	0,4355324	0,39921876	0,26414127
Net Kar Büy.	0,20386231	0,001758192	0,211862082	0,91047949	0,23647676	0,16720402	0,02646078

Tablo 7. 2011 Yılı Normalize Edilmiş Karar Matrisi

	2011 Ak Bank	Garanti Bank.	İş Bankası	Şeker Bank	Halk Bankas	Vakıf Bank	Yapı Kredi B.
Aktif Büyüme	0,292579402	0,296965656	0,368282901	0,43293954	0,40499747	0,33433004	0,47680208
Aktif Karlılık	0,386660608	0,452432773	0,362743457	0,18336482	0,49628088	0,29896439	0,38068132
Özser. Büy.	-0,001705699	0,198145389	0,151522944	0,12508461	0,45655882	0,24590497	0,80821713
Özser. Karlılığı	0,313145746	0,41461966	0,350567121	0,18940267	0,58381938	0,31544154	0,36181649
Öz S. / Aktif	0,441195036	0,402582076	0,372363238	0,34080134	0,31830509	0,35020276	0,40560396
Dönen V./Aktif	0,459405835	0,248936944	0,375837305	0,42580156	0,3528449	0,35461355	0,39263944
Duran V./Aktif	0,183740005	0,264710177	0,358137298	0,64776137	0,34568035	0,3830512	0,28650984
T. Kredi / Aktif	0,336326103	0,365141276	0,362074473	0,37760016	0,39414812	0,4105683	0,39491483
Faiz Gelir Büy.	0,125855598	0,241670767	0,26221862	0,627877	0,34114105	0,24540674	0,53494466
Net Kar Büy.	-0,424321063	-0,048021493	-0,276845221	-0,8045568	0,04539737	0,15797234	-0,2582139

Tablo 8. 2010 Yılı Normalize Edilmiş Karar Matrisi

	2010 Ak Bank	Garanti Bank.	İş Bankası	Şeker Bank	Halk Bankas	Vakıf Bank	Yapı Kredi B.
Aktif Büyüme	0,329074242	0,30801349	0,28783027	0,47316488	0,35575119	0,24816585	0,54951011
Aktif Karlılık	0,417097917	0,415575662	0,369908007	0,25573887	0,45819881	0,25421661	0,42014243
Özser. Büy.	0,392776551	0,386500054	0,430931044	0,19969169	0,48329024	0,26344769	0,40962399
Özser. Karlılığı	0,331629507	0,387669179	0,360386707	0,23687822	0,56131843	0,26766317	0,40868406
Öz S. / Aktif	0,463520866	0,395724966	0,385570514	0,36794955	0,30493222	0,34555003	0,36346965
Dönen V./Aktif	0,32603646	0,366564183	0,39136473	0,36898375	0,38531582	0,37987179	0,42100441
Duran V./Aktif	0,213526404	0,265539246	0,380515002	0,56119119	0,35587734	0,41336522	0,35587734
T. Kredi / Aktif	0,312858625	0,350082977	0,32631563	0,41261453	0,40658901	0,4060534	0,41549339
Faiz Gelir Büy.	-0,227232918	-0,361488699	-0,158301592	-0,5718895	-0,2741223	-0,32542	-0,5334163
Net Kar Büy.	0,07426719	0,086670896	0,398469056	0,18062897	0,36048271	-0,1165948	0,80748126

Tablo 9. 2009 Yılı Normalize Edilmiş Karar Matrisi

	2009 Ak Bank	Garanti Bank.	İş Bankası	Şeker Bank	Halk Bankası	Vakıf Bank	Yapı Kredi B.
Aktif Büyüme	0,266092811	0,438687172	0,37918816	0,26821778	0,44152046	0,57019888	0,03093004
Aktif Karlılık	0,452811828	0,458829261	0,3384806	0,26928012	0,4392726	0,32193266	0,31741959
Özser. Büy.	0,307451882	0,469323392	0,49451111	0,32478288	0,39618659	0,34835303	0,23847452
Özser. Karlılığı	0,363176306	0,439803631	0,34981304	0,23191184	0,54907792	0,3242706	0,30312619
Öz S. / Aktif	0,448543605	0,380463783	0,35907587	0,42022722	0,28617624	0,34311025	0,38588607
Dönen V./Aktif	0,316632646	0,41474417	0,49310597	0,33447111	0,35868044	0,30006836	0,3924461
Duran V./Aktif	0,190281408	0,247595086	0,37597772	0,52957838	0,43099885	0,38285536	0,38514791
T. Kredi / Aktif	0,311159984	0,352155144	0,31877657	0,4091302	0,3996468	0,39837737	0,43787909
Faiz Gelir Büy.	-0,381031311	0,768164546	-0,2528909	-0,3193341	0,02372971	-0,0115259	-0,3132321
Net Kar Büy.	0,417763767	0,482603604	0,3985907	0,03953138	0,41957649	0,46099033	0,20874244

Tablo 10. 2008 Yılı Normalize Edilmiş Karar Matrisi

	2008 Ak Bank	Garanti Ban	İş Bankası	Şeker Bank	Halk Bankası	Vakıf Bank	Yapı Kredi B
Aktif Büyüme	0,3564902	0,4403538	0,301742	0,4469013	0,3775258	0,3213845	0,3773864
Aktif Karlılık	0,4206878	0,4244777	0,3221483	0,3865779	0,4225827	0,3013034	0,3467831
Özser. Büy.	0,09851	0,6459024	-0,187221	0,2197134	-0,036963	0,1463037	0,6833809
Özser. Karlılığı	0,3307728	0,4530932	0,3184985	0,3320426	0,4971116	0,2924684	0,3754261
Öz S. / Aktif	0,4543838	0,3696858	0,336362	0,42106	0,291236	0,3773225	0,373157
Dönen V./Aktif	0,4468226	0,3098368	0,6042317	0,2968855	0,2933986	0,2007464	0,3531742
Duran V./Aktif	0,1943987	0,2550176	0,4034295	0,5518413	0,3658039	0,3950682	0,3741652
T. Kredi / Aktif	0,3595558	0,3893974	0,3387361	0,3732968	0,350881	0,4055673	0,4211821
Faiz Gelir Büy.	0,2176654	0,4538103	0,2425068	0,6735963	0,2893116	0,3003691	0,2453847
Net Kar Büy.	-0,22226	-0,37339	-0,173004	0,2670785	-0,152507	-0,411784	0,7190929

Tablo 11. 2007 Yılı Normalize Edilmiş Karar Matrisi

	2007 Ak Bank	Garanti Ban İş Bankası	Şeker Bank	Halk Bankası	Vakıf Bank	Yapı Kredi B	
Aktif Büyüme	0,2760237	0,4959485	0,095469	0,749475	0,2434315	0,2160311	0,0330248
Aktif Karlılık	0,4317684	0,5336006	0,2973499	0,3299362	0,411402	0,3530182	0,19416
Özser. Büy.	0,3882457	0,3638268	0,0974454	0,7518421	0,1225554	0,1312326	0,3314986
Özser. Karlılığı	0,3458265	0,6131882	0,2601729	0,2887751	0,4238325	0,3253308	0,2604788
Öz S. / Aktif	0,4711776	0,308964	0,4008345	0,4305484	0,3301882	0,3735462	0,2965326
Dönen V./Aktif	0,1972861	0,521225	0,4306195	0,3419626	0,4203899	0,2859431	0,3585249
Duran V./Aktif	0,1920952	0,2780806	0,4390747	0,5506728	0,290887	0,3915083	0,3896788
T. Kredi / Aktif	0,3874159	0,3931268	0,302537	0,4238231	0,3215259	0,3950542	0,405905
Faiz Gelir Büy.	0,2845684	0,4157554	0,1986039	0,7409615	0,2532044	0,2229866	0,2094407
Net Kar Büy.	0,1243284	0,5941313	0,2696558	0,6824686	0,1563822	0,1783908	0,1918181

Ağırlıklandırılmış normalize karar matrisinin elde edilmesinden sonra ise, ağırlıklı normalizasyon matrisi kullanılarak pozitif ve negatif ideal çözümler belirlenmiştir. Her bir kriterin pozitif ideal çözümü için, her kriterin en yüksek değeri alınırken, negatif ideal çözüm için ise her kriterin en küçük değeri alınmıştır.

Pozitif ideal çözüm, ağırlıklı normalleştirilmiş karar matrisinin en iyi performans değerlerinden oluşurken, negatif ideal çözüm en kötü değerlerinden oluşmaktadır. TOPSIS yönteminde ideal çözüm için gerekli olan yakınlık bulunurken pozitif ideal çözüm ve negatif ideal çözüm birlikte değerlendirmeye alınır. Sonuçta yapılacak tercih sıralaması, uzaklıkların karşılaştırılması sonucu elde edilir (Gökalp, 2009: 78).

Tablo 12. 2007-2015 Yılları Arası Karar Matrisinin Pozitif Ve Negatif İdeal Uzaklık Tablosu

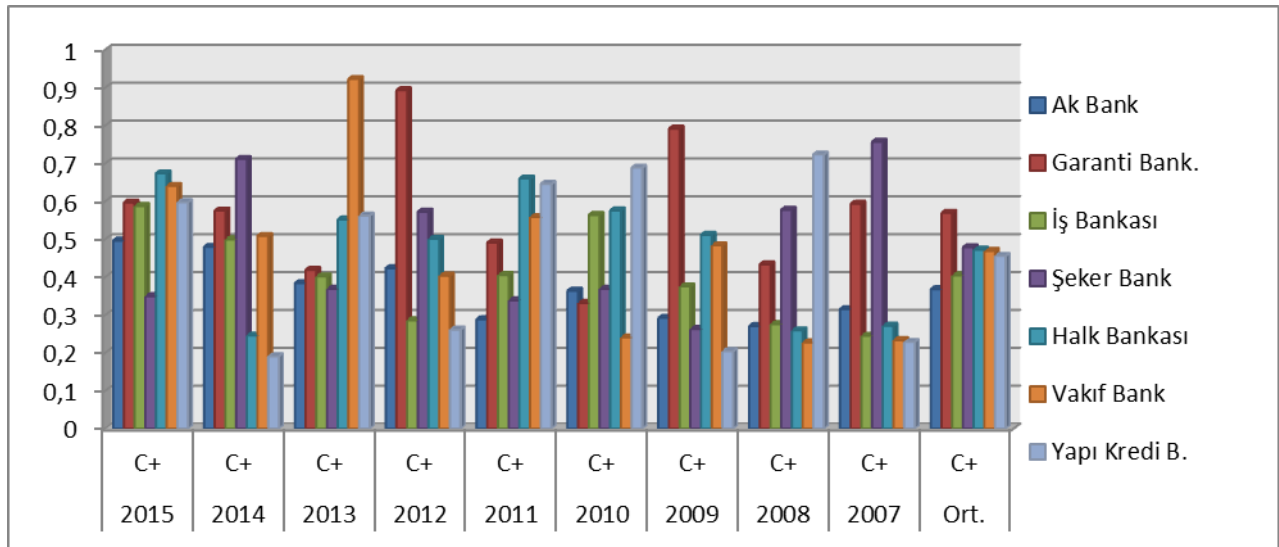
	Aktif Büyüme	Aktif Karlılık	Özser. Büy.	Özser. Kar	Öz S. / Aktif	Dönen V./Aktif	Duran V./Aktif	T. Kredi / Aktif	Faiz Gelir Büy.	Net Kar Büy.
2015 (+) İdeal Ç.	0,464649	0,469445	0,52301	0,46083	0,425132	0,409653	0,788782	0,39484	0,608531	0,175525
2015 (-) İdeal Ç.	0,314904	0,14569	0,169148	0,150038	0,320071	0,326205	0,076844	0,34788	0,166721	-0,941404
2014 (+) İdeal Ç.	0,057528	0,046331	0,050158	0,043792	0,041119	0,04572	0,09434	0,04008	0,050922	0,045158
2014 (-) İdeal Ç.	0,028354	0,029484	0,033755	0,029517	0,031148	0,030449	0,009151	0,03542	0,028171	-0,072671
2013 (+) İdeal Ç.	0,04513	0,049939	0,067651	0,05153	0,040211	0,043857	0,087792	0,04269	0,048655	0,096934
2013 (-) İdeal Ç.	0,027313	0,026662	-0,01198	0,026868	0,03219	0,030488	0,013506	0,03566	-0,08253	-0,018009
2012 (+) İdeal Ç.	0,053901	0,050448	0,056224	0,056549	0,041462	0,042852	0,07885	0,04205	0,055604	0,091048
2012 (-) İdeal Ç.	0,002347	0,029299	0,027894	0,029028	0,033559	0,032966	0,014414	0,03442	0,001897	0,000176
2011 (+) İdeal Ç.	0,04768	0,049628	0,080822	0,058382	0,04412	0,045941	0,064776	0,04106	0,062788	0,015797
2011 (-) İdeal Ç.	0,029258	0,018336	-0,00017	0,01894	0,031831	0,024894	0,018374	0,03363	0,012586	-0,080456
2010 (+) İdeal Ç.	0,054951	0,04582	0,048329	0,056132	0,046352	0,0421	0,056119	0,04155	-0,01583	0,080748
2010 (-) İdeal Ç.	0,024817	0,025422	0,019969	0,023688	0,030493	0,032604	0,021353	0,03129	-0,057189	-0,011659
2009 (+) İdeal Ç.	0,05702	0,045883	0,049451	0,054908	0,044854	0,049311	0,052958	0,04379	0,076816	0,04826
2009 (-) İdeal Ç.	0,003093	0,026928	0,023847	0,023191	0,028618	0,030007	0,019028	0,03112	-0,038103	0,003953
2008 (+) İdeal Ç.	0,04469	0,042448	0,068338	0,049711	0,045438	0,060423	0,055184	0,04212	0,06736	0,071909
2008 (-) İdeal Ç.	0,030174	0,03013	-0,01872	0,029247	0,029124	0,020075	0,01944	0,03387	0,021767	-0,041178
2007 (+) İdeal Ç.	0,074947	0,05336	0,075184	0,061319	0,047118	0,052122	0,055067	0,04238	0,074096	0,068247
2007 (-) İdeal Ç.	0,003302	0,019416	0,009745	0,026017	0,029653	0,019729	0,01921	0,03025	0,01986	0,012433

4. BULGULAR

Mevduat bankalarının performans skorları aşağıda grafik ve tablo olarak verilmiştir. Tabloyu incelediğimizde herhangi bir bankanın açık üstünlüğü bulunmamaktadır. İncelemeye aldığımız yıllar içerisinde ile performans başarıları değişiklik göstermektedir. Fakat performanslarının yıllar itibari ile ortalamasını aldığımızda Garanti Bankasının göre üstünlük sergilediğini görmekteyiz.

Tablo 13. 2007-2015 Yılları Arası Performans Skorları

		Ak Bank	Garanti Bank.	İş Bankası	Şeker Bank	Halk Bankası	Vakıf Bank	Yapı Kredi B.
2015	C+	0,496072	0,5964875	0,5872048	0,3493215	0,6734931	0,6405451	0,5973685
2014	C+	0,479225	0,5752093	0,4994632	0,7115889	0,2457316	0,5083866	0,1908851
2013	C+	0,383567	0,4189052	0,4013832	0,3686579	0,5518271	0,9223763	0,5621839
2012	C+	0,423165	0,8930646	0,2859571	0,5721774	0,5007411	0,403611	0,261275
2011	C+	0,288372	0,4908588	0,4052444	0,3384084	0,6598008	0,5582069	0,6458212
2010	C+	0,36383	0,3314931	0,563909	0,3686498	0,5756292	0,2404767	0,6885899
2009	C+	0,292051	0,7917312	0,3752755	0,2628874	0,511202	0,4837031	0,2042911
2008	C+	0,270501	0,4334301	0,2756387	0,5774355	0,2593232	0,2272393	0,7233679
2007	C+	0,315108	0,5931219	0,2448227	0,7568354	0,271397	0,2334684	0,228781
Ort.	C+	0,367988	0,5693668	0,4043221	0,4784402	0,4721272	0,4686682	0,4558404

Şekil 2: 2007-2015 Yılları Arası Performansları

5. SONUÇ

Bankacılık sektörü ilk bankanın kurulduğu günden beri önemi sürekli artmıştır. Özellikle dünyanın küreselleşmesiyle birlikte bankalar her zamankinden daha önemli hale gelmiştir. Günümüzde ise finansal piyasaların ve genel ekonominin baş aktörlerindedir. Ekonominin ve finansal piyasaların gelişimi için bankacılık sektörünün performansının sürekli takip edilmesi gerekmektedir. Özellikle bankacılık sektöründen kaynaklı çıkan krizler banka performanslarının ne derece önemli olduğunu ortaya koymaktadır. Bankalar performans ölçümlerini dikkatli bir şekilde gerçekleştirerek, hem gelecekteki olası krizlere karşı önlemler alabilir hem de diğer bankalara karşı rekabet edebilme yeteneğine sahip olurlar.

Türkiye’de çok sayıda mevduat bankası bulunması sebebi ile aralarından sadece halka açık ve sermayesinin tamamı ya da bir kısmı yerel sermayeli bankalar seçilmiştir. Tamamen yabancı sermayeli bankalar araştırma kapsamına alınmamıştır. Bankalara ait saptanan sonuçlar “ bulgular “ başlığı altında verilmiştir.

Gerek finansal piyasaların gerekse de genel anlamda ekonominin gelişmesi için bankacılık sektörünün gelişmesi gerekmektedir. Bunun için ise bankacılık sektöründe rekabeti artırıcı önlemler alınmalıdır. Bankacılık sektöründe rekabetin artması ise, bankaların etkinlik ve verimliliklerini artırmaya yönelik planlamalar yapmalarını sağlayacaktır. Türkiye’nin içinde bulunduğu ekonomik ortamdaki belirsizliğin azalması bankacılık sektörünün gelişmesi için sayılabilecek önemli adımlardan birisidir. Diğer bir adım olarak ekonomideki beklentilerin iyileşmesi sağlanmalıdır. Böylece bankalar aracılık işlevini etkin bir şekilde yerine getirebilir ve sektördeki rekabet artar. Her ne kadar diğer sektörlerle göre en iyi denetime sahip sektör bankacılık sektörü olsa da denetimler artırılmalı daha bağımsız bir denetim gerçekleştirilmelidir.

KAYNAKÇA

- BÜLBÜL, S. & KÖSE, A. (2011). Türk Gıda şirketlerinin Finansal Performansının Çok Amaçlı Karar Verme Yöntemleriyle Değerlendirilmesi, 10. Ekonometri ve İstatistik Sempozyumu. 27-30 Mayıs 2009 Erzurum, Türkiye.
- ÇONKAR K, ELİTAŞ C. & ATAR G. (2011). “İMKB Kurumsal Yönetim Endeksi'ndeki (XKURY) Firmaların Finansal Performanslarının TOPSIS Yöntemi ile Ölçümü ve Kurumsal Yönetim Notu ile Analizi”. İstanbul Üniversitesi İktisat Fakültesi Mecmuası, 61(1).
- DEMİRELİ, E. (2010). “Topsis çok kriterli karar verme sistemi: Türkiye’deki kamu bankaları üzerine bir uygulama”. Girişimcilik ve Kalkınma Dergisi, 5(1).
- DUMANOĞLU, S. & ERGÜL, N. (2010). “İMKB’de İşlem Gören Teknoloji şirketlerinin Mali Performans Ölçümü”. Muhasebe ve Finansman Dergisi, (48): 101-111.
- ERTUĞRUL, İ. & KARAKAŞOĞLU, N. (2008). “Banka Şube Performanslarının VIKOR Yöntemi İle Değerlendirilmesi”. Endüstri Mühendisliği Dergisi, 20(1): 19-28.
- ELEREN, A. & KARAGÜL, M. (2008). “1986-2006 Türkiye Ekonomisinin Performans Değerlendirmesi”. Yönetim ve Ekonomi Dergisi. 15 (1).
- GÖKALP, F. (2010). “Perakende sektöründe performans ölçümü: Türkiye üzerine bir model denemesi”. Yayımlanmış Doktora Tezi. Ege Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü. İzmir.
- ISHİZAKA, A. & NEMERY, P. (2013). Multi-Criteria Decision Analysis: Methods and Softwar. Published by John Wiley.
- KORKMAZ, M. (2012). “Orman İşletmelerinde İktisadilik Düzeyinin TOPSIS Yöntemi ile Analizi”. SDÜ Orman Fakültesi Dergisi, (13): 14-20.
- LAİ vd. (1994). “TOPSIS for MODM.” European Journal of Operational Research, 76: 486-500.
- TÜRKMEN, S. Y. & ÇAĞIL, G. (2012). “İMKB’ye Kote Bilişim Sektörü Şirketlerinin Finansal Performanslarının TOPSIS Yöntemi ile Değerlemesi”. Maliye Finans Yazıları, 26(95): 59-78.
- ÖZDEMİR, M. (2014). Operasyonel, Yönetimsel Ve Stratejik Problemlerin Çözümünde Çok Kriterli Karar Verme Yöntemleri. Dora Yayınları.

- USTASÜLEYMAN, T. (2009). “Bankacılık Sektöründe Hizmet Kalitesinin Değerlendirilmesi: AHS-TOPSIS Yöntemi”. Bankacılar Dergisi, (69): 33-43.
- YURDAKUL, M. & İÇ, Y. T. (2003). “Türk Otomotiv Firmalarının Performans Ölçümü ve Analizine Yönelik TOPSIS Yöntemini Kullanan Bir Örnek Çalışma”. Gazi Üniversitesi Mühendislik ve Mimarlık Fakültesi Dergisi, 18 (1): 1-18.